

Leo Trotskij: Revolutionens fredsprogram (november 1917)

*[Strax efter att sovjetregeringen hade upprättats erbjöd den vapenvila på samtliga fronter och föreslog att fredsförhandlingar skulle inledas. Nedanstående text är ett tal som Trotskij höll inför 12.000 åhörare i Petrograd en eller två dagar efter detta erbjudande. Publicerat på engelska i **The Proletarian Revolution in Russia** by Lenin and Trotsky, av Louis C Fraina. Översättning från engelska, Göran Källqvist. Titeln på talet är från den utgåva av talet som publicerades i Colombo, Sri Lanka 1956.]*

5 november talade jag i denna byggnad inför ett folkmöte där frågan om en allrysk kongress diskuterades, och alla höjde rösten till förmån för sovjetmakten. Under revolutionens åtta månader har frågan om krig och fred varit den fråga som allra mest eftertryckligt har ställts inför folket. Vi hävdade att bara en makt som grundade sig direkt på folkets makt kunde göra slut på slakten. Vi krävde att de hemliga fördragen måste publiceras, och förkunnade att eftersom det ryska folket inte hade slutit dessa fördrag, så kunde det inte tvingas att genomföra de erövringar som avtalen stipulerade. Våra fiender svarade att det var demagogi. Om ni kommer till makten kommer ni aldrig att våga genomföra det, sa de, ty då kommer våra allierade att gå mot oss. Men vi hävdade att fred var Rysslands räddning. Vi pekade på att ett utdraget krig skulle krossa revolutionen, att det tärde på och förstörde landet, och att ju längre vi stred desto mer skulle vi hamna i en slavställning, så att vi till sist bara skulle kunna välja vår herre.

Vi vill leva och utvecklas som fri nation. Men för att kunna sluta fred tvingades vi störta borgarklassens och Kerenskij's makt. 7 november tog den lokala Petrogradsovjeten själv initiativet och ansvaret, och med hjälp av garnisonen och arbetarna genomförde de statskuppen. De framträdde inför sovjetkongressens möte, och sa: "Landets gamla makt är bruten, det finns inga myndigheter och vi är tvungna att själv ta makten." Vi har sagt att den nya maktens första plikt är att erbjuda fredssamtal på alla fronter, och på grundval av folkens självbestämmande sluta fred utan annekteringar eller krigskadestånd. Alla folk måste alltså genom folkliga val själva bestämma: vill de ingå ett statligt förbund med sin nuvarande överordnade stat, åtnjuta fullständigt självstyre under den eller vill de skilja sig från den och få fullständig självständighet? Vi måste sätta stopp för de förhållanden där den starke med vapentvång kan tvinga den svage att anamma de livsvillkor som den starke önskar: varje folk, stort som litet, måste bestämma över sitt eget öde. Detta är inte ett partiprogram, inte sovjetens program, utan hela folkets program, utom det rovgiriga parti som har modet att kalla sig Folkfrihetens parti, men som i själva verket är fiende till folkets frihet, och av all kraft kämpar mot freden. Med undantag för detta parti har hela det ryska folket förkunnat att det inte kommer att godta användande av våld. Och det är i denna anda vi utfärdar vår fredsförordning.

Samma dag som vi antog denna förordning gjorde Krasnovs kosacker uppror och hotade sovjetmaktens själva existens. Men knappt hade vi besegrat dem och stärkt sovjetmakten, innan vår första handling var att samtidigt vända oss till både de allierade och tyska makterna med ett förslag om fredssamtal på alla fronter. Våra motståndare, kadeterna och deras bihang, sa att Tyskland skulle ignorera oss – men det visade sig att det inte stämde, och vi har redan fått bifall från Tyskland och Österrike-Ungern om att hålla fredssamtal och sluta en preliminär fred enligt sovjetens formuleringar. Och så fort vi hade fått tag i nycklarna till skåpet med den hemliga diplomatiska brevväxlingen, publicerade vi de hemliga avtalen, och uppfyllde därmed vårt löfte till folket som vi hade avgivit redan när vi var ett obetydligt oppositionsparti. Vi sa då och säger nu att ett folk inte kan spilla sitt och sina bröders blod för avtal som det inte själv har slutit, aldrig har läst eller ens sett. På dessa mina ord svarade koalitionen anhängare: tala inte till oss i denna ton, detta är inte Moderna cirkusen.¹ Och jag svarade att jag bara har en ton, en socialistisk ton, och jag tänker tala i

¹ En stor sal för massmöten i Petrograd, där Trotskij höll även detta tal. - Frainas anmärkning.

denna ton till nationen och till er, till de allierade och till tyskarna.

Koalitionens anhängare är som rädda harar, och för dem verkade publiceringen av de hemliga avtalen vara detsamma som att tvinga England och Frankrike att förklara krig mot oss. Men de inser inte att de härskande kretsarna i dessa länder under hela kriget har lurat i folket att den förrädiska, grymma fienden är Tyskland och att Ryssland är ett ädelt land. Och det går inte att lära dem motsatsen på tjugofyra timmar. Genom att publicera de hemliga avtalen har vi ådragit oss de härskande klassernas fientlighet i dessa länder, men vi har erövrat folkens stöd. Vi tänker inte sluta en diplomatisk fred, det kommer att bli en folkets fred, en soldaternas fred, en verklig fred. Och resultatet av vår öppna politik visade sig: Judson kom till Smolnij-institutet och deklarerade i USA:s namn att protesten till Duchonin-stabens mot den nya regimen var ett missförstånd, och att USA inte hade någon önskan om att lägga sig i Rysslands inre angelägenheter, och att följaktligen USA-frågan är ur världen.

Men det finns en annan konflikt som inte är löst. Jag måste berätta om den. På grund av deras kamp för freden har den engelska regeringen arresterat och kvarhåller i ett koncentrationsläger Georgij Tjitjerin², som har ägnat sitt välstånd och sin kunskap åt de ryska, engelska, tyska och franska folken, och de engelska arbetarnas modiga agitator, emigranten Petrov. Jag har skrivit till den engelska ambassaden, och meddelat att Ryssland tillåter många rika engelsmän att befinna sig inom dess gränser och engagera sig i kontrarevolutionära sammansvärjningar med den ryska borgarklassen, och att vi därför är ytterst obenägna att låta ryska medborgare kastas i fängelse i England, och att följaktligen alla som inte anklagas för något brottsligt omedelbart ska friges. Om inte denna begäran åtgäddas, så kommer inte de engelska undersåtar som önskar lämna Ryssland att få något pass. Den sovjetiska folkmakten har ansvar för hela folkets välbefinnande. Dess medborgare ska åtnjuta dess beskydd varhelst de befinner sig. Kerenskij talade till de allierade som ett butiksbiträde talar till sin chef, men vi tänker nu visa att vi bara kommer att existera med dem på lika villkor. Mer än en gång har vi sagt, att den som vill ha det fria och oberoende ryska folkets stöd och vänskap måste närma sig det med respekt för dem och deras mänskliga värdighet.

Så fort sovjeterna hade gripit makten föreslog vi fredssamtal i det ryska folkets namn. Vi hade rätt att tala i folkets namn, ty alla våra förslag, och folkkommisariernas hela program, består av teser och förslag som hundratals och tusentals sovjeter, fabriker och verkstäder, med andra ord hela folket, har röstat om och antagit. Vår delegation kommer att tala ett öppet och modigt språk: är ni överens om att omedelbart hålla en fredskonferens på alla fronter? Och om de säger ja, ska vi be dem att erbjuda sina regeringar och allierade att skicka delegater. Vår andra fråga kommer att bli: tänker ni sluta fred på en demokratisk grund? Om vi tvingas sluta fred själva, så kommer vi att deklarerera för Tyskland att vi inte accepterar att de drar trupper från den ryska fronten till någon annan front, ty vi sluter en ärofull fred och kan inte tillåta att England och Frankrike krossas på grund av det.

Vi tänker inte för ett ögonblick tolerera någon hemlig diplomati under förhandlingarna. Våra flygbland och radiosändningar kommer att hålla samtliga länder informerade om våra förslag, och hur de besvaras av Tyskland. Vi tänker så att säga sitta i ett glashus, och kommer att sprida tusentals tyskspråkiga tidningar till de tyska soldaterna för att hålla dem informerade om varje steg vi tar och varje tyskt svar.

Vi säger att Litauen och Kurland själva måste avgöra frågan om vem de tänker liera sig med, och att Tyskland inte bara i ord utan även i handling måste ta hänsyn till folkens fritt uttryckta vilja. Och om den tyska kejsaren trots dessa rättframma och rättskaffens uttalanden vägrar sluta fred, och om bankerna och börserna som tjänar på kriget förstör vår fred, då kommer alla länder att se på vems sida rätten befinner sig, och vi kommer att bli starkare, medan kejsaren och bankirerna blir svagare. Vi kommer inte att känna oss besegrade utan som segrare, ty freden har sina segrar som inte är mindre ryktbara än krigets. En nation som har tagit makten efter att ha kastat ut sina fiender är en

---

2 Som senare frisläpptes och blev sovjetregeringens kommissarie för utrikes ärenden. - Frainas anmärkning.

segerrik nation. Vi har inga andra intressen än folkets, och dessa intressen är identiska med folkets intressen i alla länder.

Vi förklarar krig mot kriget. Tsarerna är rädda för att sluta fred, de fruktar att folket kommer att kräva en förklaring av de stora offer de har gjort och allt blod de har spillt. När Tyskland går med på fredsförhandlingar så följer de folkets vilja. Hon vet att de vill att hon ska svara, och att om hon inte svarar så kommer den ryska revolutionen att bli det tyska folkets allierade. Frankrike och England borde komma till fredsförhandlingarna, men om de inte gör det så kommer deras egna folk, som kommer att känna till förhandlingarnas gång, att driva ut dem med slag och spö. De ryska representanterna kommer att vara målsägare vid förhandlingsbordet, folket kommer att sitta till doms över sina härskare. Våra erfarenheter av hur härskarna har behandlat sina folk under de fyrtio månadernas krig kommer inte att vara förgäves. ”Inse”, kommer vi att säga till våra bröder, ”att i samma ögonblick som ni vänder er revolutionära styrka mot er borgarklass så kommer inte en enda rysk soldat att skjuta!” Detta löfte avger vi i ert namn, och vi tänker hålla det.

November 1917